N. 20.

WARSZAWA,

$\frac{6}{18}$ maja 1870 roku.

Wychodzi w każdą Środę.

Redakcja przy ulicy Niecałéj, 12.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przedmieście, 415.

ROK V.

OPŁATA:

Merkury:		rocz.	półr.	kwart.
w Warszawie	rub.	4	2	1
z przesyłką pocztą	„	5,20	2,60	1,30
Ekonomista i Merkury.				
w Warszawie		8	4	2
z przesyłką pocztą		10	5	2,50

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce po kop. 5, albo 1/2 kop. za 5 liter.

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Rezultat głosowania powszechnego w armji francuzkiéj tak w rządzie jak i w opinji publicznéj we Francji sprawił silne wrażenie, które udzieliło się także zagranicy. Jeżeli ogólny rezultat głosowania jest dla cesarstwa korzystniejszy niż przypuszczano, to z drugiéj strony zaiste głosowanie armji wypadło gorzéj niż sam rząd mógł się spodziewać. Czterdzieści kilka tysięcy żołnierzy dało przeczące votum. Fakt ten dowodzi niezaprzeczenie, że niezadowolenie w armji jest bardzo silne i mógłby nawet co do karności i posłuszeństwa wojska nasunąć niejakie obawy, gdyby późniejsze wypadki nie wykazały błędności podobnego mniemania. W armji paryzkiéj najwięcéj wotów przeczących dała załoga koszar księcia Eugenjusza, bo prawie połowę liczby głosujących. Podczas ostatnich ulicznych niespokojności, burzyciele licząc na niechętne jakoby dla rządu usposobienie tych oddziałów wojska, przed koszarami bezustanne tworzyli zbiegowiska, a obsypując żołnierzy pochlebstwami, przeciągnąć ich chcieli na swoją stronę. Władza ze swéj strony, ażeby się przekonać o ile jeszcze istotnie liczyć może na pułki, co tak niekorzystne dla rządu dały votum, prawie wyłącznie używała je do rozpraszania zbiegowisk i do rozbierania barykad, wniesionych na kilku punktach dzielnicy du Temple. Otóż pokazało się, że wojsko jak najściśléj wykonywało rozkazy, i że jeżeli co zarzucić mu można, to jak powiada jeden z miejscowych sprawozdawców, chyba tylko trochę zanadto energiczne wystąpienie. W saméj rzeczy, podczas rozruchów w dzielnicy du Temple w d. 9 i 11 t. m. burzyciele gdzie niegdzie stawiali czynny opór, a wojsko po raz pierwszy robiło użytek z bagnetów. Osób zabitych ma być kilka, a ranionych liczą wielu. Cała prasa paryzka, nie wyłączając nawet dzienników radykalnych i czysto rewolucyjnych, jakim między innemi jest *Marseillaise* potępiają jednomyślnie podmawiaczy do zaburzeń i słusznie, ponieważ takowe nie mają najmniejszéj szansy powodzenia. Wystąpienie *Marseillaise*, *Rappel* i innych organów tego rodzaju, byłoby zapewne pochwały godném, gdyby nastąpiło było cokolwiek prędzéj, a nie dopiero wtedy, gdy nie było już wątpliwości, że wojsko nie da zachwiać się w posłuszeństwie.

Do wyszłych już z gabinetu pp. Daru i Buffet przyłączy się niebawem p. Talhouet, który już podał się do dymisji. Kwestja więc uzupełnienia ministerjum, chwilowo odroczona, z podwójną natarczywością występuje na jaw. Świat polityczny głównie zajmuje się pytaniem kto w miejsce hr. Daru obejmie ministerjum spraw zagranicznych. Najwięcéj widoków ciągle jeszcze mieć ma książe Grammont, którego miejsce w Wiedniu objąć ma margr. Lavalette. Mówią wiele o mającém nastąpić zamianowaniu p. Girardina, właściciela i dyrektora *Liberté*, senatorem. Nominacja ta byłaby poniekąd demonstracją nieprzyjazną względem Prus, wymieniony bowiem publicysta należy do zaciętych tego mocarstwa nieprzyjaciół. Prasa pruska słusznie podobno taki charakter nadaje ewentualnéj nominacji.

W Wiedniu w upłynionym tygodniu rozpoczęły się rokowania rządu z delegatami galicyjskimi. Przyznanie Galicji autonomji żądanéj przez rezolucję sejmu lwowskiego nie napotka ze strony rządu na trudności, a układy pójdą tym łatwiéj, ile że wszystkie stronnictwa polityczne Galicji działają tym razem zgodnie.

W Paryżu, w niedzielę d. 8 b. m. o godzinie 10 wieczorem, po otrzymaniu pierwszych wiadomości o rezultacie głosowania plebiscytowego—takowe powitano na bulwarach podniesieniem renty do 74,75; giełda zaś uznając tę podwyżkę (25 cent.) za niedostateczną, podniosła ją nazajutrz do 75. Kurs ten byłby się z pewnością jeszcze podniósł, gdyż oprócz dobrych chęci przodowników giełdy, publiczność liczyła jeszcze na podwyżkę z téj przyczyny, że kasy publiczne otrzymały polecenie zakupywania renty przez ciąg bieżącego miesiąca, po 80.000 fr. dziennie — ale rachuby sparaliżowane zostały kilkodniowemi rozruchami w mieście, następnie podaniem się kilku ministrów do dymisji, a w końcu i pogłoską o odkryciu nowego sprzysiężenia na życie cesarza. Z tém wszystkiém, po przejściu pierwszych wrażeń, kurs renty utrzymał się przy 75. Renta włoska i w tym tygodniu z każdym dniem podnosiła się i z 57,40 doszła do 58,50. Powodem téj podwyżki jest przyjęcie przez wyznaczoną komisję z małemi zmianami całego planu p. Sella; rzeczony plan finansowy ma być obecnie poddany pod dyskusję parlamentu, a jeżeli takowy zatwierdzi decyzję komisji, to renta włoska może się daleko posunąć i kursu jéj nie powstrzymają organizujące się oddziały powstańcze. Bank francuzki doznał szczególnego faworu, albowiem Akcje jego spadłszy w zaprzeszłym tygodniu na 2815, podniosły się w poniedziałek do $2827\frac{1}{2}$, a później doszły jeszcze do 2860. Bilans jego po dzień 12 b. m. wynosił:

gotówką w kasie .	1268 milj.,	czyli 25 milj.	mniéj
portfel.	571 ,,	,, 21 ,,	więcéj
biletów w obiegu .	1442 ,,	,, 8 ,,	,,

Obligi miasta Paryża z 358,50 doszły do 369,50. Akcje kredytu ruchomego z 227,50 do 236,25. Akcje francuzkich dróg żelaznych, najmniéj fluktuacjom kursowym podlegające, gdyż są w posiadaniu kapitalistów, szukających w nich stałego dla siebie dochodu, a nie zysków kursowych — uległy tym razem ogólnemu pędowi, i widzimy drogę Lyońską podniesioną z 1008,75 do 1020, Północną z 1195 do 1203,75, Orleańską z 972,50 do 985. Nawet Akcje gazu paryzkiego z 1685 doszły do 1692 50. Tym więc razem podwyżka nie była sztuczną i najlepiéj dowodzi jak przyjęto cyfry głosowania powszechnego w Paryżu, który podług Francuzów jest Francją.

Wiedeńska giełda w odmienném przedstawia się świetle. Koterje spekulantów bezustannie wystawiane są na fluktuacje kursowe. Zerwanie układów z Czechami, nominacja ministra wojny przeciwko któremu wystąpiła Rada miejska Wiednia z oświadczeniem, iż się ludności nie podoba, podanie się z tego tytułu całéj Rady do dymisji, nakoniec postanowienie starszych giełdy Londyńskiéj, celem wykluczenia austrjackich papierów z urzędowego notowania kursów w zamian za nieuwzględnione pretensje do angielskich wierzycieli państwa—oto są przyczyny ciągłego rozdrażnienia, które w końcu tygodnia po zyskach i stratach, przywróciły kursa cokolwiek nawet wyższe od początkowych. Bank Anglo-Austrjacki przodował i Akcje jego z 314 doszły do $326\frac{1}{2}$, Lombardy ze $188\frac{1}{2}$ do 191,60, Akcje Kredytowe z 252,40 do 254,60. Inna rzecz ze spokojnymi kapitalistami, u tych bowiem ciągły napływ gotówki powiększył się jeszcze majowemi kuponami, a nie mają dla niéj pewnéj lokacji. Większa część papierów jest przedmiotem spekulacji, a oprocz węgierskich i dunajskich losów, w które niewielkie zdołano umieścić kapitały, — zupełny jest brak materjału, a obliczają że ze zbliżającym się lipcem, kupony z tych dwóch terminów przypadłe na Wiedeń, wyniosą co najmniéj 100 do 110 miljonów guldenów. Austrjacki bank ludowy snać chce im przyjść w pomoc, gdyż zawarł umowę o emisję premjowéj pożyczki dla miasta Moguncji. Z kolejówek prawie wszystkie mizernie wyglądają: Ferdynanda miała w kwietniu dochodu 1.772.048 guld., co znaczy mniéj o 255.969 guld. jak w roku zeszłym, a od początku roku bież. ma już mniéj o 1.313.182 guld. Austrjacko-Francuzka od 1 stycznia do 6 maja ma mniéj 1.621.983, Lombardzka od 30 kwietnia do 6 maja ma mniéj 39498, a od 1 stycznia mniéj o 1.715.435 guld. Karola-Ludwika żeby dać dywidendę za rok zeszły 7% łącznie z procentem, musiano użyć z kapitału budowlanego 1.050.213 guld. Lwowsko-Czerniowiecka od 1 stycznia ma więcéj 158.891 guld., a Siedmiogrodzka 38.441 guld., Cisawska do końca kwietnia mniéj 346.011 guld. W końcu nadmienić wypada, że nowy minister finansów podobno przyrzekł hr. Beust, że pozwoli na wprowadzenie i notowanie tureckiéj premjowéj pożyczki.

Berlińska giełda zachowała się względem spekulacyjnych papierów z wielką przezornością. Jako nowy produkt do podwyżki podano z Wiednia Akcje Karola-Ludwika, zwane w Berlinie Galicjany, ale źle się wybrano. Obroty w nich były znaczne, ale zamiast pożądanéj podwyżki, zeszły z 97 na $96\frac{1}{4}$. Największe tranzakcje odbyły się w $7\frac{1}{2}\%$ rumuńskich Obligach, które z $68\frac{3}{4}$ doszły do 70, gdyż utworzyło się angielsko-francuzkie consortium, mające na celu wykupienie tych Obligacij. Poszukiwane też były bardzo Akcje banku Majningskiego, który dawszy Akcjonarjuszom 10% dywidendy, przypuszcza ich jeszcze do pierwszeństwa w subskrypcji na 1 milj. tal. tych Akcij po 112%, kiedy dotychczasowe stoją obecnie na 121. Nowa emisja podnosząca kapitał do 6 milj. tal. użytą będzie na założenie filji w Paryżu. Mówiąc o subskrypcji, nadmienić należy, że dom Rothschildów łącznie z berlińskiém towarzystwem dyskontowém i północnoniemieckim Bankiem w Hamburgu, ogłosił na dzień 12 i 13 b. m. subskrypcję na 4 milj. talarów 5% obligów na budowę doków w Hamburgu, po $99\frac{5}{8}\%$, które w całości pokryto, i nazajutrz w znacznych sumach po $99\frac{7}{8}$ traktowano. Tenże dom Rothschildów łącznie z tow. dyskontowem i Bleichröderem w Berlinie, ogłasza na dzień 19 i 20 b. m., subskrypcję na $6\frac{1}{2}$ milj. talarów 5% Obligów Magdeburgsko-Halberstadskich po $96\frac{3}{4}\%$. Ostatni bilans banku pruskiego wykazuje:

zapas w brzęczącéj monecie większy o. .	tal.	165.000
,, w banknotach mniejszy o.		327.000
portfel wexlowy ,, ...		338.000
,, zastawów ,, ...		1.224.000
zapas bankn. w obiegu ,, ...		2.031.000

zatém bank pruski miał zupełnie odwrotne operacje od banku francuzkiego.

W Petersburgu tydzień bieżący był dosyć korzystnym tak dla kursów wexli jak i dla papierów. Podniesienie się cen zboża zagranicą, umożebniło zawarcie znacznych tranzakcij w Odessie, Azowie i Rydze, skutkiem czego był znacznie większy napływ weksli i podniesienie się naszéj waluty; wprawdzie podwyżka ta przy nadzwyczaj wysokiéj nadpłacie za weksle na zagranicę, jest nieznaczną, ale przyzwyczajeni do coraz większego obniżania się —przyjęli radośnie ten nowy objaw, który oby coraz się wzmagał. Na ostatniéj piątkowéj giełdzie, otrzymywano weksle na Londyn od bankierów po 29, a drugorzędnych domów po $29\frac{1}{32}$ i $\frac{1}{16}$, na Paryż po 304, na Hamburg po $26\frac{1}{8}$, na Amsterdam po 144. Półimperjały nabywano po 6,75. Przypadła w tym tygodniu miesięczna likwidacja, ograniczyła ruch w papierach publicznych, ale kursa niemal wszystkich podniosły się: premjowa pożyczka I em. $151\frac{3}{4}$, II em. 149, Listy zastawne $112\frac{1}{2}$, renta $87\frac{1}{2}$, Akcje wielkiego towarzystwa $149\frac{1}{4}$, Terespolskie 115, Warsz.-Wiedeńskie 70, Moskiewsko-Smoleńskie $132\frac{1}{2}$; inne nie uległy zmianie.

Warszawska giełda miała nieco więcéj obrotów w wekslach, ale w papierach znacznie mniéj. Z weksli mieliśmy na Gdańsk za

zboże, na Berlin było skąpo, ale natomiast dosyć licznie trasowano na Wiedeń i Petersburg, na Londyn i Paryż były weksle sprowadzane z Rygi i Berlina. Kursa wprawdzie zwolna, ale za śladem giełdy petersburgskiéj, spadły; na Berlin z żądania $134\frac{2}{3}$ na $134\frac{1}{3}\%$, na Londyn z 8,30 na 8,27, na Paryż z 99 na 98,70, na Wiedeń z 111% na $110\frac{1}{2}\%$. Listów zastawnych było bardzo wiele na sprzedaż, więc spadły: I serji z 94,16 na 93,93, II serji z 93,91 na 93,68, nowe 5% z $94\frac{1}{2}$ na 94. Likwidacyjne prawie zaniedbane zeszły z 76,92 na 76,59. Nabywano znaczne sumy Akcij Bydgoskich po $72\frac{1}{4}$ i Wiedeńskich po 70. W innych papierach prawie nic nie robiono.

ZJAZD PRZEMYSŁOWCÓW W CZASIE WYSTAWY PETERSBURGSKIÉJ.

Staraniem towarzystw petersburgskich: technicznego i towarzystwa dla popierania przemysłu i handlu w czasie wystawy petersburgskiéj będzie zwołany zjazd czyli zgromadzenie fabrykantów i przemysłowców, celem rozbioru najważniejszych kwestij obchodzących krajowy przemysł i handel. Posiedzenia zebrania tego mają się rozpocząć wkrótce po uroczystém otwarciu wystawy, zapewne w pierwszych dniach czerwca, i przeciągną się z jaki miesiąc czasu. Osobne komisje wybrane zostały do ułożenia pytań mających być przedmiotem rozbioru i programu obrad. Orzeczenia zjazdu będą spisywane w odpowiednich protokółach dziennych. Władze też mają udzielić w razie potrzeby wszelkiéj pomocy, szczególniéj w dostarczaniu potrzebnych danych i wiadomości.

Dotychczas ułożono już szereg kwestij, które tutaj przytaczamy, a mianowicie:

W czém objawia się wpływ budowy teraźniejszéj sieci dróg żelaznych na rozwój przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego; jakiemi środkami można by podnieść miejscowe górnictwo i przemysł mechaniczny; o ile niezależnie egzystować może u nas produkcja materjałów kolejowych i relsów i jaki rodzaj tych wyrobów może mieć największe powodzenie w obecnéj chwili; jakim sposobem pomódz można do obszerniejszego użycia palnego materjału ziemnego; o ile można usunąć niedostatek bawełny i poprzeć większe jéj użycie; jaki udział mogliby przyjąć nasi fabrykanci i rękodzielnicy w zbieraniu rzetelnych statystycznych wiadomości o przemyśle; jakim sposobem może się wzmódz zbyt za granicę miejscowych płodów fabrycznych i rękodzielniczych; jaki wpływ na przemysł wywarła taryfa z roku 1868; jaki ma wpływ obniżanie się kursów wekslowych na przemysł miejscowy; w jakiéj mierze odpowiadają potrzebom miejscowego przemysłu pozakładane w ostatnich czasach banki z kapitałem obrotowym. W jakim stopniu odpowiadają potrzebom przemysłu młodzi ludzie, którzy odebrali wychowanie w wyższych zakładach technicznych i jakich środków użyćby należało do osiągnięcia z nich jak największéj korzyści; jakie środki mogą znaleść zastosowanie w celu dania pomocy do umysłowego i moralnego rozwoju stowarzyszeń robotniczych; jakie środki mogą być korzystne w celu polepszenia bytu fabrycznych i rękodzielniczych robotników; jakie zmiany są najwięcéj pożądane w ustawie fabryczno-rzemieślniczego przemysłu; czy jest na czasie zaprowadzenie miar i wag metrycznych.

CENY HANDLU POWSZECHNEGO.

Londyński *Economist* w swoim przeglądzie handlowym za rok 1869 podaje tabelę porównawczą cen, wykazującą dobitnie ich dążność do obniżki, przegląd zaś pojedyńczych krajów przedstawia wielki wzrost i urozmaicenie potrzeb, zwiększenie przeciętnéj długości życia i upadek wartości pieniędzy (głównie z powodu odkryć pokładów złota w Australji i Kalifornji), a obok i skutkiem tego podrożenie wszystkich a przynajmniéj większéj części innych towarów. Zamieszczamy tutaj tabelę przedstawiającą porównanie cen z trzech dąt dawniejszych z ich stanem w dniu 1 stycznia r. b. 1870. W dniu tym były:

	droższe	tańsze	droższe	tańsze	droższe	tańsze
	jak 1 stycz. 1867		jak 1 stycz. 1864		jak 1 lipca 1857	
	%	%	%	%	%	%
Kawa. . . .	—	10	—	12	—	12
Cukier . . .	24	—	—	5	—	35
Herbata . . .	—	—	—	—	—	—
Pszenica. . .	—	33	6	—	—	35
Mięso. . . .	1	—	5	—	15	—
Indygo . . .	3	—	20	—	28	—
Oléj	—	10	—	3	—	10
Budulec . . .	5	—	—	3	—	4
Łój	—	1	12	—	—	35
Skóry. . . .	—	—	—	4	—	24
Miedź. . . .	—	14	—	30	—	35
Żelazo . . .	—	—	—	15	—	27
Ołów	—	4	—	10	—	24
Cyna	40	—	4	—	—	17
Bawełna. . .	—	20	—	80	50	—
Len i konopie .	—	—	—	15	—	4
Jedwab'. . .	—	5	25	—	—	15
Wełna . . .	—	35	—	60	—	50
Baweł. przędza	—	30	—	55	25	—
Tytoń. . . .	—	16	—	50	—	20

Dążność zatém do obniżki najwidoczniejszą się okazuje w kawie, pszenicy, skórach, metalach, materjałach tkackich, oprócz bawełny i w tytoniu; dostrzedz ją można jeszcze w cukrze, oleju i drzewie. Tylko mięso, bawełna i przędza bawełniana z pomiędzy głównych przedmiotów spożycia, przedstawiają w przebiegu ostatnich lat kilkunastu znaczne podniesienie ceny.

ROZWÓJ DRÓG ŻELAZNYCH W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Amerykański *Railroad Journal* ogłosił zwykły roczny wykaz wszystkich dróg żelaznych w obrębie Stanów Zjednoczonych, którego rezultaty poniżéj podajemy. Podczas r. 1869 powiększyły się drogi w następującym stosunku:

Stany	Mile długości (ang.) linje projektów.	Mile długości (ang.) linje otwarte
Północno-wschodnie	64	254
Średnio-wschodnie	3538	1026
Południowo-wschodnie	293	185
Zatoka (Eulf), południowo-zachodnie .	1527	223
Wewnętrzno-północne	8656	3976
Oceanu Spokojnego i zachodnie . . .	366	922
Razem	13446	6588

Całkowita długość w milach dróg żelaznych zbudowanych od 1 stycznia każdego roku, poczynając od r. 1850 aż do 1870 wynosi:

Lata	mile	Lata	mile
1850. . .	7475	1861. . .	30593
1851. . .	8589	1862. . .	31769
1852. . .	11027	1863. . .	32471
1853. . .	13497	1864. . .	33860
1854. . .	15672	1865. . .	34442
1855. . .	17398	1866. . .	35351
1856. . .	19251	1867. . .	36896
1857. . .	22625	1868. . .	38822
1858. . .	25090	1869. . .	42272
1859. . .	26755	1870. . .	48860
1860. . .	28771		

Następna tablica wykazuje rozdział na Stany mil (linij) projektowanych i otwartych po koniec r. 1869:

Stany	Projektowane mil	Otwarte mil
Północno-wschodnie.	4877	4274
Środkowo-wschodnie	14547	10791
Południowo-wschodnie. . . .	7749	5837
Zatok i południowo-zachodnie .	10573	5294
Wewnętrzno-północne. . . .	33095	20828
Oceanu Spokojnego i zachodnie	5525	1835
Razem 1 stycznia 1870 . . .	76366	48860

Nie włączono w to *dróg żelaznych miejskich* (City Passenger). Wynoszą one prawdopodobnie ogółem 3500—4000.

Również pominięto w wykazie długość *drugiéj kolei*, w jaką każda prawie z głównych linij jest zaopatrzona. Długość tych relsów może być ocenioną na 25%, długości całéj drogi i rokrocznie mają być dodawane do istniejących szyn. Dodając te uzupełniające linje do ilości mil podanéj w powyższym wykazie otrzymamy że cała długość równająca się pojedyńczéj kolei obecnie użytych linij wynosi około 61000 mil, a z dołączeniem dróg żelaznych po miastach blizko 65000 mil.

Wiadomości bieżące.

— *Szkoły w Królestwie Polskiém.* Podług źródeł urzędowych do 1 stycznia 1869 r., w Królestwie było szkół rządowych ogółem 2014. W liczbie téj katolickich 1462, unickich 275, ewangelickich 218, żydowskich 30 i prawosławnych 29. Liczba uczących się w tych szkołach wynosiła 121.633 (chłopców 76.823, dziewcząt 44.810). Podług wyznań, było uczniów: katolików 94.994, ewangelików 13.265, unitów 6.002, prawosławnych 781, muzułmanów 4. W ciągu 9 miesięcy 1869 roku otworzono jeszcze kilkadziesiąt szkół elementarnych, tak, iż do 1 października 1869 roku wszystkich szkół było 2.071, nie licząc w tém 99 szkół rzemieślniczo-niedzielnych o 6.633 uczniach.

— *„Zgoda" Stowarzyszenie spożywcze w m. Płocku.* Pp. Fogel Gustaw i Jędrzejewski Walerjan uzyskali zatwierdzenie ustawy Stowarzyszenia spożywczego. Podajemy tu niektóre szczegóły téj ustawy wyróżniające ją od warszawskiéj „Merkurego" i radomskiéj „Oszczędności."

Udziały po rs. 5, po jednym wpisowego, obok tego opłaty po rs. 5 na założenie w Stowarzyszeniu Kasy pożyczkowéj dla członków, do wysokości opłaty bez poręczenia, a przewyższające tę kwotę za poręczeniem dwóch członków. Procent od udziałów i wkładów po 5%, od pożyczek po 8%.

Ilość udziałów mogących być posiadanemi przez jedną osobę, określona przez Zebranie ogólne. Dywidenda od zakupów. Zebranie odbywa posiedzenia cztery razy do roku. Władze Zarządu skoncentrowane w osobie Prezesa, któremu dodanym jest z wyboru Vice-Prezes zastępujący go w razie nieobecności. Udziały i wkłady do kasy pożyczkowéj rozłożone na raty po 50 kop. miesięcznie lub po $12\frac{1}{2}$ kop. tygodniowo. Odpowiedzialność (§ 16) określona proporcjonalnie do otrzymanéj w ostatnim roku przez członka dywidendy. Przy podziale zysków pierwszeństwo dla procentów od udziałów i wkładów.

Życząc powodzenia nowéj instytucji, oczekujemy z niecierpliwością wiadomości o rezultatach jakie otrzymać zdoła.

— *Saliny galicyjskie.* Celem eksploatacji kopalni soli w Kałuszu, utworzyło się w Galicji konsorcjum, do którego należy prezes ministrów hr. Alfred Potocki, główny dyrektor drogi żelaznéj lwowsko-czerniowiecko-jasskiéj p. Ofenhajm, p. Margulies i Anglobank. Ustawa Towarzystwa wkrótce zatwierdzoną zostanie. Rząd odd a kopalnie w dzierżawę na lat 40. Kapitał zakładowy oznaczono na $4\frac{1}{2}$ miljonów florenów, podzielony na akcje 200 florenowe pełno płatne. Towarzystwo zobowiąże się dostarczać państwu pewną ilość soli w naturze. Kopalnie w Kałuszu mają prócz czystéj soli jeszcze inny jéj rodzaj obfity w związki potasowe, i bardzo ważny jako nawóz użyźniający rolę.

— *Cukrownictwo.* Z cyrkularza handlowego Roberta Bürgera z Magdeburga, przytaczamy następujące szczegóły o przemyśle buraczanym. Uprawa ćwikły w ostatnich czasach znacznie wzrosła; wszędzie robią próby z uprawą téj rośliny, powstają nowe cukrownie tam nawet, gdzie dawniéj nie było śladu tego rodzaju przemysłu. W następnym perjodzie warzenia cukru ma się otworzyć 80 nowych fabryk, mianowicie 30 w Austrji, 15 we Francji, 12 w Niemczech, 12 w Belgji, reszta w Rosji, Szwecji i Danji. Ze wzrostem produkcji zwiększa się także spożycie, jak się to okazuje z następującego wykazu:

Konsumcja w tonnach metrycznych:

	Rok 1869	1868	1867	1866
W Anglji. . .	581479	561135	593350	559166
— Stan. Zjedn.	574399	543033	467268	452678
— Francji . .	307902	284292	283242	282634
— Niemczech .	225167	158091	260308	169052
Razem . .	1.688948	1.546551	1.504176	1.463510

(*Gaz. Warsz.*)

Zapasy teraźniejsze mniejsze są od zapasów pozostałych w téj porze w latach: 1869, 1867 i 1866, przenoszą zaś zapasy 1868 r.

Przemysł buraczany tak się przedstawia w tonnach metrycznych:

	Rok 1869/70	1868/9	1867/8	1866/7	1865/6
We Francji . .	260000	213900	224767	216855	274014
W Niemczech .	210000	210000	165314	210210	185701
— Rosji . . .	120000	95000	130000	108000	80000
— Austrji . .	105000	85000	105000	110000	90000
— Belgji. . .	40000	37000	31093	39133	41552
— Kr. Polsk. .	30000	22000	15000	19000	17500
— Holandji . .	12000	10500	8686	6272	5433
Razem .	777000	673800	670860	700470	694200

— *Ziemia.* W Petersburgu zawiązuje się Towarzystwo z kapitałem 20 miljonów rubli, mające na celu nabywanie wielkich posiadłości prywatnych, dzielenie ich na części mniéj więcéj około 500 do 1000 dziesięcin i odprzedawanie z wielkim spodziewanym zyskiem.

— *Wielka cukrownia* założona w Kijowie, która obecnie rozpocząć miała działanie swoje, będzie produkować około 800.000 pudów rocznie. Kapitał jéj akcyjny wynosi 3 miljony rs. i dzieli się na 3000 akcij 1000-rublowych.

— *M. Kraków.* Podług ostatniego spisu do dnia 31 grudnia 1869 r., ludność Krakowa wynosi 49.834 głów, co w porównaniu

z 1857 rokiem wynosi więcéj o 10.118, czyli około 25%. Większa część tego przybytku przypada na ludność starozakonną, któréj stosunek do chrześcian w tém mieście wynosi mniéj więcéj $^2/_5$ do $^3/_5$.

— *Opłaty od nawozów na drogach żelaznych.* Ciągle wzrastająca potrzeba materjałów do uprawy ziemi skłoniła ministerstwo komunikacij do przeprowadzenia obniżki taryfy opłat od tych materjałów. Skutkiem tego na drogach żelaznych: warszawsko-petersburgskiéj, warszawsko-bydgoskiéj, odesko-bałckiéj, bałcko-krzemieńczugskiéj, bałcko-kijowskiéj i innych, od materjałów nawozowych pobierać się będzie opłata $^1/_{50}$ kop. od puda za wiorstę. Droga żel. mitawsko-rygska pobierać będzie z powodu małéj swéj rozciągłości $^1/_{40}$ kop. od puda i wiorsty. Opłacie tak zniżonéj nie podlegają przedmioty, które prócz uprawy roli mają inne jeszcze przeznaczenie, jak np. kość palona, sól i t. p.

— *Ekonomisty* zeszyt I, II i III, za kwartał I-szy 1870 r. znajduje się pod prasą i w przyszłym tygodniu ukaże się na widok publiczny.

POROWNANIE DOCHODU DROG ŻELAZNYCH.

za m. marzec 1870 r.

A. Na drodze żelaznéj **Warszawsko-Wiedeńskiéj** dochód wynosił:

		w r. 1870	*w r. 1869*
Z przewozu osób........	*rubli*	55.312, 71	53.760, 17
— towarów.....	„	192.368, .	138.581, $64^1/_2$
Z różnych źródeł	„	11.610, 52	9.647, $70^1/_2$
Razem	„	259.291, 23	201.989, 52

W r. 1870 więcéj o rs. 57.301, 71.

Od początku stycznia do końca marca 1870 r. dochód wynosi:

	rubli	663.047, 84
W tym samym czasie w r. 1869 dochód wynosił . .	„	587.746, 72
Zatém *więcéj* w roku 1870....................	„	75.301, 12

B. Na drodze żelaznéj **Warszawsko-Bydgoskiéj** dochód wynosił:

		w r. 1870	*w r. 1869*
Z przewozu osób	*rubli*	14.150, $43^1/_2$	14.182, $99^1/_2$
— towarów.....	„	49.783, 67	26.579, $33^1/_2$
Z różnych źródeł...	„	3.246, 92	2.928, 64
Razem	„	67.181, $2^1/_2$	43.690, 97

W roku 1870 *więcéj* o rs. 23.490, $5^1/_2$,

Od początku stycznia do końca marca 1870 r. dochód wynosi:

	rubli	164.068, $82^1/_2$
W tym samym czasie w r. 1869 dochód wynosił	„	131.945, 59
Zatem w r. 1870 *więcéj*	„	32.123, $23^1/_2$

Sprawozdanie tygodniowe.

Gdańsk 14 maja. Pomimo dość częstego deszczu, pogoda w upłynionym tygodniu była dość ciepła i pomyślna dla roślinności. Wiatr południowo-zachodni.

W Anglji stan ozimin nie jest zupełnie zadawalniający i dowozy tak krajowe jak zagraniczne małe; ceny pszenicy przeto utrzymały się prawie na wszystkich placach bez zmiany, albo cokolwiek się wzmocniły. Pokup jednakże był dość słaby, ponieważ z Ameryki znów wielkie dowozy są oczekiwane i sądzą powszechnie, że po przybyciu tychże ceny będą dostępniejsze jak teraz.

Jęczmień wszystkich gatunków żądany, po cenach zeszłego tygodnia.

Ceny grochu dobrze się utrzymały.

We Francji powszechnie się uskarżają na posuchę. Wszystkie zasiewy na lekkiéj glebie, a szczególniéj żyto, pozostawiają wiele do życzenia, rośliny po większéj części słabe i w części już pożółkły. Tranzakcje zbożowe przeto dość ożywione, i w pierwszéj połowie tego tygodnia ceny pszenicy podniosły się o 35 do 40 cent. na 120 kilog. Od czwartku jednakże targi francuzkie były słabsze, zniżenia cen jednakże nie notowano.

Żyto żądane lecz nawet przy wyższych cenach mało ofiarowane.

W Holandji i Belgji od środy ceny się chwieją.

Na naszym placu w początku tygodnia za pszenicę i żyto osiągano ceny zeszłéj soboty, pod naciskiem dopiero niepomyślnych depesz zagranicznych przedaż była bardzo trudna i ceny się chwiały.

Jęczmień bez zmiany. Groch o 1 tal. na 2000 funt. w cenie się podniósł.

Sprzedano w tym tygodniu pszenicy centnarów 45,000, czyli ton 2250; żyta cent. 30,000, czyli ton 1500; jęczmienia centnarów —, czyli ton —; grochu cent. , czyli ton —.

Płacono za 2,000 ℔ wagi celnéj, czyli jednę ton:

Pszenicy zupełnie białéj (wagi hol. 124—125) tal. 64 srgr. — do tal. 69 srgr. —, czyli za korzec warszawski (wagi pols. 233 do 235) złp. 49 gr. —do złp. 52 gr. 26.

Pszenicy wysoko-pstréj (wagi hol. 127—130) tal. 65 srgr. —, do tal. 69 srg. —, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 239 do 245) złp. 49 gr. 21—złp. 52 gr. 26.

Pszenicy jasno-pstréj (wagi hol. 123—126) tal. 60 srgr. 20 do tal. 63 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 231—237) złp. 46 gr. 12 do złp. 48 gr. 12.

Pszenicy ordynaryjnéj (wagi hol. 111—125) tal. 52 srgr. 10 do tal. 60 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 209—235) złp. 40 gr. — do złp. 46 gr. 3.

Żyta (wagi hol. 120—125/6) tal. 43 srgr. 10 do tal. 46 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 226—236) złp. 31 gr. 27 do złp. 34 gr. 3.

Jęczmienia czterorzędowego (wagi hol. 103 — 109) tal. 37 srgr. 15 do tal. 40 srgr. —, czyli za korzec warsz. (wagi pol. 193 — 205) złp. 24 gr. 6—złp. 25 gr. 27.

Jęczmienia dwurzędowego (wagi hol. 113—115) tal. 39 srgr. 10 do tal. 42 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 207 do 217) złp. 25 gr. 15—złp. 27 gr. 12.

Grochu tal. 39 srgr.-- do tal. 43 sgr. 15, czyli za korzec warszawski złp. 31 gr. 18 do złp. 35 gr. 6.

Kursa zamian: Amsterdam $143\frac{1}{6}$, Hamburg $151\frac{1}{2}$, Londyn $6.23\frac{1}{2}$, Paryż $80\frac{5}{12}$, Wiedeń —, Warszawa $73\frac{3}{8}$.

Aleksander Makowski i spółka.

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 7 maja	w ciągu tygodnia: przybyło	w ciągu tygodnia: ubyło	w d. 14 maja
	r	u	b l	i
1. Skup. Portfel, wexli kraj. w Warsz. .	2.145.968, $08^1/_2$	172752, $07^1/_2$	178705, 90	2.140.014, 26
1. Skup. Portfel, wexli kraj. w Łodzi ..	586.327, $05^1/_2$	36091, 04	64840, 40	557.577, $69^1/_2$
1. Skup. Portfel, wexli kraj. w Włocł. .	443.713, 23	14880, 65	9482, 15	449.111, 73
1. Skup. Portfel, „ zagranicznych ...	157.629, $00^1/_2$	193743, 04	96164, 30	255.207, $74^1/_2$
2. Zaliczenia na papiery publiczne	601.071, .	12200, .	33271, .	580 000, .
3. Pożyczki na zastaw towarów a) wełny.	138.227, 27	2, 70	11982, 72	126.247, 25
3. Pożyczki na zastaw towarów b) in. tow.	193.932, 27	1290, .	3870, .	191.352, 27
3. Pożyczki na zastaw kosztowności	342 808, 77	1913, 71	13415, 45	331.307, 03
4. Otwarte kredyta	4.546.277, $68^1/_2$	845386, $26^1/_2$	688795, $27^1/_2$	4.702.868, $67^1/_2$
5. Kasa: Monety srebrne	2.580.714, $75^3/_4$	.	2448, $71^3/_4$	2.578.266, 04
5. Kasa: „ złote................	43.637, 55	.	,	43.637, 55
5. Kasa: Bilety Banku Polskiego	864.600, .	30400, .	.	895.000, .
5. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	1.087.475, .	.	279169, .	808.306, .
Łącznie (5)	4.576.427, $30^3/_4$	.	4.576427, $30^3/_4$	4 325.209, 59

Ceny targów warszawskich,
od dnia 9 do 11 maja r. b.

Pszenicy czetwert od rs. 12,48 do rs. 11,04. *Żyta* czet. od rs. 7,08 do rs. 6,72. *Jęczmienia* czetwert od rs. 5,28 do —. *Owsa* czet. rs. 4,00 do rs. 4,08. *Gryki* czetwert rs. 5,28. *Grochu polnego* czet. rs. 7,20 do 6,48. *Grochu cukrowego* czet. rs. 8,40 do —. *Kasza jaglana* rs. 14,40, *jęczmienna* rs. 6,72, *gryczana gruba* rs. 9,60. *Mąka pszenna* (000) pud od rs. 2,50 do 2,55, (00) pud od rs. 2,20 do 2,25, N. I pud od rs. 1,95 do 2,00, N. II pud od rs. 1,60 do 1,65. *Mąka żytnia* N. 1 i II pud rs. 1,10 do 1,20. *Kartofli* czet. 2,04 do 1,68. *Siana* pud kop. 35—40. *Słomy* pud kop. 25 do kop. 30. *Okowity* garniec od rs. 1,29 do 1,32.

OGŁOSZENIA.

KURSA GIEŁDY.
dnia 17 maja 1870 roku.

		Stopa %	RÓWNIA (pari)	Żądano	Płacono	Stosunek do równi na 100
1. Papiery publiczne.			R u b l e			
a) Rządowe.						
	Obligi Skarbowe (r. 100. 150 500).	4	100	.	90,50	$90\frac{1}{2}$
Polskie.	Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	116	$154\frac{2}{3}$
	Cert. ban na obl. cz. *A* (z.300) z k.	5	45	.	.	.
		0	30	.	.	.
	„ „ „ *B* (z.200)	5	30	.	38	$126\frac{2}{3}$
	Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	40	.	.
	Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	76,66	76,46	$76\frac{1}{2}$
	kupon..........	.	.	.	$1,84\frac{4}{9}$	.
Ruskie.	5-ta pożyczka (500).........	5	100	.	87	87
	Pożyczka premjowa z 1864 r. .	5	100	152	.	.
	„ „ z 1866 r. ..	5	.	150	.	.
	Metaliki (300) lutowe	4	100	102	101,50	$101\frac{1}{2}$
	Metaliki (300) sierpniowe	4	100	102,50	102	102
	Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	90,25	89,75	$89\frac{3}{4}$
b) Towarzystw i Spółek.						
	Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000	4	100	93,80	93,60	$93\frac{3}{5}$
Polskie.	„ „ ser. 2	4	100	93,57	93,15	$93\frac{1}{6}$
	„ „ „ kupon..........	.	.	.	1,60	.
	Listy zastawne nowe z r. 1869....	.	100	94	93,67	$93\frac{2}{3}$
	kupon.....	.	.	.	2	.
	Obligi Tow. Kred. Ziemskiego...	5,475	100	.	100,50	$100\frac{1}{2}$
	Akcje Dr. Żel. W-W. (100).....	dīw.	60	.	70	$116\frac{2}{3}$
	„ „ W-B. (100. 150) .	4	100	73,50	72,50	$72\frac{1}{2}$
	„ „ Teresp. (100) ..	5	100	115	114	114
	Obligacje „ „ ...	5	100	.	106,50	$106\frac{1}{2}$
	Akcje „ Łodzk. (100)...	5	100	108	.	.
Rus.	Ruskie listy zastawne...........	5	100	112,75	.	.
	Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)....	5	125	.	147,25	$117\frac{4}{5}$
	Obligacje „ „	$4\frac{1}{2}$	100	.	.	.
2. Wexle.						
	Berlin......(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	120,60	$120,37\frac{1}{2}$	$129\frac{2}{3}$
	Gdańsk..... (100) „	.	92,857	.	.	.
	Hamburg...(M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.
	Londyn..... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	8,26	8,24	$130\frac{2}{3}$
	Paryż ......(Fran. 300) 2 „	.	75,214	98,40	.	.
	Wiedeń.... (Gul. 150) „	.	92,857	99,15	.	.
	Petersburg..(Rub. 100) 3 „	.	100	99,50	.	.
3. Monety.						
	Półimperjał................	.	5,15	.	6,73	$130\frac{7}{10}$
	Napoleondor................	.	5	.	.	.
	Dukat holenderski...........	.	3	.	3,80	$126\frac{2}{3}$
	Rubel srebrny...............	.	1	.	.	.
	Talar pruski................	.	0,92.857	.	.	.
	Gulden austrjacki (papierowy) ..	.	0,61.905	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warsz.	Londyn	Paryż	Wied.	Berlin	Peter.	Amst.	Hamb.
bankowa:	6%	3	$2\frac{1}{2}$	5	5	5	5	5
giełdowa:	—	3	$2\frac{1}{2}$	5	4	$5\frac{3}{4}$	5	4

W drukarni Gazety Polskiéj.—Дозволено Цензурою.—Redaktor, Wiktor Somer.